

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Deus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

SOLIS VIS. CAP. III.

A Imaginem enim Osiridis apud Plutarchum fulgendi admodum lamiculo vestitam habemus, ex quo Solis vis intelligebatur. Apud Euseb. *εἶναι μὲν τὸ ὄσιριν πλούθια λυμον εἰκότως*. Hinc Hieroglyphicum illud:

ἥελι. Ὁ δ' ὅς πάντ' ἐφορᾷ, καὶ πάντ' ἐπαυδαί, Quem secutus Maro dixerit: Sol, qui terrarum flammis opera omnia lustras.
Illud vero non ignoratis, eundem esse Osirin & Dionysium, unde Eumolpus:
ἀεθραῖ δῖόνυσον ἐν ἀκλίνεσσι πυρωπῶν.

Osiridis imago.

Encl. l. 4. Natal. Com. lib. 2. c. 1.

CUSTOS. CAP. IV.

B Quinetiam ab officio in uniuersum corpus praestito, custodem ex oculo hieroglyphice significari comperimus, Unde oculos nonnumquam geminos totidem capitibus incumbentes aspeximus, quod **DIS MANIBUS** interpretantur. Capita enim Manes apud Aegyptios, oculos vero diuinitatem praese ferre manifestum est. Maxime vero admirandam esse custodiam, quam oculus pupillae praestat, ex Euthymio didicimus: siquidem Psalmo decimo septimo philosophatur, *Tunica super tunicam*: & alia quaedam integumenta eam muniunt, quorum alia tenuia & translucida sunt, ne ullam pupillam, quae suapte natura humida est, ac perinde mollis, inferant asperitatem: alia vero exterius crassiora, ut palpebrarum tunica, quae duobus est semicirculis distincta, ut pulveris atque aeris incursum & parvula quaeque animalia in oculos in volare solita, repellat atque summoveat. Quin pilis etiam vallatae sunt, ut sudorem prope fluentem alio avertant, neque in oculum influere permittant. Acutum enim & falsum sudorem esse, ac perinde molestum & cruciabilem, si oculum attigerit, futurum.

DEUS. CAP. V.

C Praeclara autem illa sunt, quae de Deo ipso per figuram nuncupationemve oculi demonstrato, intelligebant, veluti scilicet in minori mundo oculi sunt articularum omnium praestantissimi pulcherrimique, ac omnium actuum moderatores, ita Deum illum Opt. Max. mundi oculum, patrem luminum a Jacobo nuncupatum, omnia formositate transcendere, omniaque gubernare, atque, ut ait Apostolus, nihil eum latere, cuius oculis omnia nuda & aperta sint, atque ita bonos & malos speculetur, & ut quae pro facie sunt homo videt, ita quae delitescunt in imo corde prospicit Deus & perscrutatur. Hinc eruditorum opinio est, *Ἰεὺν, δὸν τὴν Ἰεῦδα* dictum, quippe quod omnia prospiciat, ut inquit Eucherius, quique oculi in Divinis literis Deo attribuuntur, eius sunt signum intelligentiae, cui porro nihil occultum sit. Cyrillus libro nono Apologiae, quam Iuliani Apostatae maledicta cavillationesque in pietatem nostram refellere aggressus est, ubi ille Moseos aenigmata reprehendit, qui verbis, non occultis rerum involucris, humanum genus erudire debuisset, is omnes, qui antiquitus habiti sunt sapientes, huiusmodi institutionis genere usos indicat, cumque Aegyptios memorat, eos dicit per oculum, & adiectum scipionem, ut paulo ante diximus, Deum intelligere voluisse: quippe

Oculus mundi & Deus quomodo. Ad Hebr. c. 4.

D summam super omnia naturam, quae scilicet omnia conspiciere, ac omnium dominaretur. Per Sceptrum enim passim Regiam intelligi dignitatem. Quinetiam absque oculi pictura plerosque veterum reperimus Deum per stantem baculum figurasse. Cur vero ex humanis membris oculi illi pro Dei signo desumpsissent, eam afferunt rationem: oculum humanum miftura suae materiae aliquid lucis possidere, quod in nonnullis tam efficaciter exploratum est, ut per medias noctis tenebras, oculis repente patefactis clare cernant: id quod praecipue Liberio Imperatori contigisse praedicant. Et aetate nostra Marcum Antonium Sabellicum, dum apud nos Graece disceret, de se affirmationem audivi, quotiescumque noctu excitaretur, aliquamdiu & libros & instrumentum cubiculi uniuersum liquidissime discernere solitum. Quo constituto, congruum idem erit, unicum ac primum illud lumen, quod omnem supereminet lucem, cum sit ditione fulgentissimi splendoris potens, ejusque

Macrob. l. 1. v. 22. Et Xiphilinus dicit in Tiberio lib. 7.

Ἦδδ

eiusque omnino dominus, pro luce merito nominari, eum mundi lucem profiteri, ac per oculum lucis receptaculum, figurari.

ANGELI. CAP. VI.

Quatenus vero noster oculus, licet alicujus sit particeps lucis, alterius tamen luminis indiget, si videre velit, eum Divos, sive Angelos, sive, ut veteres plurimum dicebant, Genios referre autumant: qui quidem sine superioris luminis, hoc est, Dei ipsius irradiatione obire per se proprium munus intelligentiæ nequeant intellectum enim quasi oculum videri, qui non ex se, sed lucis participatione videt. Oculum porro, hoc est, ipsum intellectus vigorem, non omnino esse simplicem, sed qui adventantis lucis compositionem concretumque minime pateretur. Hinc communis est antiquorum sententia, constare Angelos ex actu & potentia: quod altiori quadam inquisitione elucidandi deberet, nisi solam hieroglyphicorum commentationem mihi demandassetis.

SERMO. CAP. VII.

Sermo dupliciter
consideratur.

Ut ceptum igitur prosequamur argumentum, eundem Oculum invenimus esse sermonis hieroglyphicum apud Ægyptios, sermonemque ipsum dupliciter considerari. Uno modo quatenus loquendi facultatem à natura consecuti sumus: altero, quo in hoc vel illud idioma linguam imitatumus, & in proprio artem & elocutionem adhibemus. Simplicem itaq; sermonem illum per linguam tantum figurari: sed si cultum & elegantiam accessisse innuere vellent, linguæ oculum subsanguineum subijciendum. Vigorem enim in eo quendam ita ostendebant, aut animæ principatum, cuius in sanguine sedes esse fertur. Sic autem perfectos animæ sermones effinxisse visi, similitudine à nobilitate sumpta: quæ ut præcipue oculis in est, ita etiam sermoni congruit: casuum quippe multiplici differentia, pronuntiationis varietate, accentuum tenore, alio atq; alio oris, ac totius demum corporis motu, vel ab arte, vel à natura concurrentibus.

CONTEMPTOR DIVUM. CAP. VIII.

Alicubi videmus in solea insculptum, oculum, quod iuniores pro animo Deo subiecto, & ad ejus obsequia parato, posuerunt: quod ego aliorum iudicio reliquerim. Scimus nos soleam simpliciter calcandi supprimendique indicium esse, ipso uno, quod satis est, Virgilio dicente:

Georg. l. 2.

Atque metus omnes, strepitumque Acherontis avari
Subjecit pedibus.

Ideoque divum contemptorem, impium & perditum hominem intelligi, videri convenientius.

FAVOR. CAP. IX.

Verbi, aspi-
cere, hiero-
glyphicum.
Æneid. l. 1.
1. Vid. l. 1.

Neque desunt, qui oculum favoris & beneficentiæ signum dicant, & in sacris verbum, *Aspicere*, significare se propitium & benignum ostendere. Videmus enim apud Maronem, ubi Jupiter *Liviae defixit lumina regni*. Reginam rite quietum accipere in Teucros animum, mentemq; benignam. Contra vero de Pallade acriter irata, *Dira solo fixos oculos averfa tenebat*. Hunc vero favorem qui per oculum indicatur, Theologi nostri Gratiam vocant. Unde quos Deus aspicit, fortunari: quos se versari videtur, derelinqui, & infelices esse profiteamur. Et quoniam nutus plurimum in palpebris consistit, sunt qui palpebras attributas Deo locutionis ejus, quæ in Divinis literis habetur, hieroglyphicum esse dicant. Unde de incomprehensibilibus ejus sacramentis atque judiciis, diceret Eucherius, Psalmo dictum: *Palpebra ejus interrogant filios hominum* Hieronymus quoque eisdem verbis, *palpebras (ait) incomprehensibilia judicia Dei, esse eodem citato versu.*

1° Job. 10.

CASSUS LUMINE. CAP. X.

Hinc for-
asse illud
allegoricum
lib. 2.
Sam. c. 5.
Cacus &
claudius non
intrabunt
templum.

In Divinis literis, ut hoc subijciamus, obcæcatus pro eo ponitur, qui Dei nullam habet cognitionem neque ullam veritatis lucem intueri potest. Quod vero Astartor noster ait de oculo, qui mentem infestet atq; seducat, eruendo: inepte quidam, imo impie atq; Judaice carneum oculum re ipsa effodendum abijciendumq; intelligunt: unde nunnulli, nacla hinc calumniandi anfa, in Christiani jugi levitatem onerisq; levitatem, dura nimis præcepta Christi vocaverunt. Cæterum si tam stupidi sunt, ut Evangelicæ lectionis sensum non intelligant, sciant Chrysostrum, Cyprianum, & Hilarium, doctos pro-